

1. Họ và tên: Mai Thanh D.   Giới: Nam   Năm sinh: 1978 (42t)

2. Dân tộc: Kinh

3. Nghề nghiệp: Công nhân

4. Địa chỉ: Bình Thuận

5. Nhập viện ngày: 3/10/2020 – Lâu 9: khoa Lòng ngực mạch máu – BVĐHYD

6. Số NV: 20-0079695   Số hồ sơ: N20-0254766

- BN tỉnh, tiếp xúc tốt
- M: 80 l/p
- HA: 120/80
- NT: 18 l/p
- SpO2: 94%

- Bệnh lý:
- + Không có tiền căn THA, ĐTĐ, RL lipid máu

+ Không có tiền căn lao, không tiền căn COPD, hen

+ Không tiền căn chấn thương, tiền căn phẫu thuật

- Thói quen:

+ Hút thuốc lá: 40 gói-năm bắt đầu từ năm 25 tuổi

+ Uống rượu vừa phải

- Dị ứng: không ghi nhận tiền căn dị ứng

- Tiếp xúc với thuốc và hóa chất: không

2. Gia đình: Chưa ghi nhận tiền căn bệnh lý Phình ĐMC, bệnh lý ác tính

V. LƯỢC QUA CÁC CƠ QUAN

- Tim mạch: Không đau ngực, không hồi hộp đánh trống ngực

- Hô hấp: không khó thở, không ho, không khò khè

- Tiêu hóa: Đau nhẹ quanh rốn, không chán ăn, không sụt cân, không buồn nôn, không ợ hơi, không ợ chua, đi phân vàng đóng khuôn

- Tiết niệu: Không đau hông lưng, nước tiểu vàng sậm, tiểu không gắt buốt

- TK – cơ xương khớp: Không đau cơ, sưng đau khớp, không yếu tay chân

VI. KHÁM: 06/11/2020

1. Tổng quát:

- Bệnh nhân tỉnh, tiếp xúc tốt

- Cân nặng: 59kg   Chiều cao: 1,62m   BMI: 22,5   → Thể trạng trung bình

- Sinh hiệu:

+ Mạch: 80 l/p

+ HA: 110/70

+ t°: 37°C

+ Nhịp thở: 18 l/p

- Da niêm hồng, củng mạc mắt không vàng, môi không khô, lưỡi không đỏ

- Không ngón tay dùi trống

- Không phù

- Thở không co kéo cơ hô hấp phụ

2. Đầu mắt cổ:

- Đầu mặt cân đối, hộp sọ cân đối, không dị dạng
- Tuyến giáp không to, khí quản không lệch
- Mũi hõng không xuất huyết
- Hạch ngoại biên không sờ chạm
- Tĩnh mạch cổ không nổi ở tư thế 45°

3. Lồng ngực:

- Lồng ngực cân đối, không sẹo mổ cũ, không có lồng ngực hình thùng
- Lồng ngực di động theo nhịp thở
- Không sao mạch, không tuần hoàn bàng hệ, không xuất huyết, KLS không dẫn rộng
- Thở không co kéo cơ hô hấp phụ

a) Tim:

- Không ồ đập bất thường
- Mỏm tim nằm ở KLS 5, cách đường trung đòn T 1cm, diện đập 1x2cm
- Hardzer (-), dấu nảy trước ngực (-)
- T1, T2 rõ, tần số 80 l/p, không âm thổi

b) Phổi:

- Không dấu lép búp dưới da
- Độ dẫn nở lồng ngực tốt
- Rung thanh đều 2 bên phế trường
- Gõ trong
- Rì rào phế nang êm dịu 2 bên phế trường

4. Bụng:

- Cân đối, di động đều theo nhịp thở, không sao mạch, không sẹo mổ cũ, không tuần hoàn bàng hệ, không ồ đập bất thường
- Nhu động ruột: 4 lần/phút
- Gõ trong khắp bụng
- Bụng mềm, ấn đau quanh rốn, không đề kháng thành bụng, sờ phát hiện khối phòng bên trái rốn, kích thước 2x2cm, đập theo nhịp.
- Gan lách không sờ chạm, chiều cao gan khoảng 7cm

5. Tứ chi cột sống – mạch máu:

- Cổ mềm
- Khớp không sưng nóng đỏ đau, cột sống không gù vẹo
- Mạch cảnh rõ 2 bên, không âm thổi
- Chi trên: ĐM cánh tay, ĐM quay đều 2 bên, lòng bàn tay và móng tay hồng, huyết áp 2 tay bằng nhau, CRT < 2s
- Chi dưới: Da hồng, ĐM khoeo, ĐM chày sau, ĐM mu chân đều rõ, huyết áp chân và tay không chênh, CRT < 2s

VII. TÓM TẮT BỆNH ÁN

BN nam 42 tuổi, nhập viện vì đau bụng, bệnh 6 tháng. Qua hỏi bệnh và thăm khám ghi nhận

- Triệu chứng cơ năng:
  - + Đau quanh rốn, lan sau lưng
- Triệu chứng thực thể: khối phòng bên trái rốn đập theo nhịp 2x2cm
- Tiền căn: hút thuốc lá 40 gói-năm

VIII. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đau bụng

IX. CHẨN ĐOÁN

1. **Chẩn đoán sơ bộ:** Phình động mạch chủ bụng dọa vỡ do xơ vữa động mạch

X. BIỆN LUẬN

- BN đau bụng vùng bụng quanh rốn, lan sau lưng. Sờ thấy khối phòng đập theo nhịp bên T rốn, và BN có những yếu tố nguy cơ của xơ vữa động mạch: có tiền căn hút thuốc lá 40 gói-năm → nghĩ nhiều phình động mạch chủ bụng do xơ vữa → siêu âm bụng để xác định chẩn đoán

- Biện chứng:
  - + Tắc mạch cấp tính: lướt qua các cơ quan không thấy BN có thiếu máu cấp tính ở ngoại vi → ít nghĩ → siêu âm Doppler mạch máu chi trên, chi dưới
  - + Phình Động mạch chủ bụng dọa vỡ: BN đã xuất hiện triệu chứng đau bụng → nghĩ nhiều → siêu âm bụng, CT scan bụng
  - + Vỡ túi phình, bóc tách: sinh hiệu BN ổn, da niêm hồng nhưng BN đã có triệu chứng đau bụng → chưa loại trừ → siêu âm bụng

XI. ĐỀ NGHỊ CLS

1. CLS thường quy

- Công thức máu
- Đường huyết
- BUN, Creatinin máu
- Xquang ngực thẳng
- TPTNT
- ECG
- Bilan lipid máu
- Ion đồ

2. CLS chẩn đoán:

- - Siêu âm bụng
- - Siêu âm tim
- - CT scan ngực - bụng có cản quang
- - CTA
- - Siêu âm Doppler mạch máu chi dưới, chi trên, ĐM cảnh

XI. KẾT QUẢ CLS – BIÊN LUẬN LÂM SÀNG CÂN LÂM SÀNG

1. XN huyết học: 03/11/2020

Xét nghiệm	Kết quả	Khoảng tham chiếu
WBC	9.72	4-10 G/L
- NEU %	62.9	45-75% N
- NEU #	6.12	1.8-7.5 N
- LYM%	28.5	20-35% L
- LYM #	2.77	0.8-3.5L
- MONO %	6.68	4-10% M
- MONO #	0.649	0.16 – 1.0 M
- EOS %	1.46	1-8% E
- EOS #	0.142	0.01-0.8 E
- BASO %	0.105	0 0 2% B
- BASO #	0.01	0 – 0.2 B
RBC	4.30	3.8 – 5.5 T/L
HGB	135	120 – 175 g/L
HCT	0.407	0.35 – 0.53 g/L
MCV	94.7	78-100 fL
MCH	31.4*	26.7-30.7 pG
MCHC	331	320-350 g/L
RDW	12.9	12-20%

NRBC %	0.00	0.0-2.0%
NRBC #	0.00	0.0-2.0%
PLT	277	150-450 G/L
MPV	8.18	7-12 fL
Thời gian Prothrombin (PT, TQ) bằng máy tự động		
PT	11.7	11.1-15.3 giây
PT%	91.3	70-140%
INR	1.06	0.8-1.2
PT (bn)/ PT chứng	3.83	0.8-1.2
Fibrinogen (định lượng yếu tố I)	4.35	2.38-4.98 g/L
Thời gian thromboplastin hoạt hóa từng phần (APTT)		
. APTT	29.9	25.1-36.5 giây
. APTT (bn)/ APTT chứng	1.00	0.8-1.2
Thời gian thrombin (TT)	13.2	10.3 – 16.6 giây
Định nhóm máu hệ ABO thuận nghịch và Rh (D)		
Nhóm máu ABO	B	
Rh(D)	DƯƠNG TÍNH	

→ *Nhận xét:* CT máu bình thường, xét nghiệm đông máu bình thường

2. Sinh hóa máu: 03/11/2020

Xét nghiệm	Kết quả	Khoảng tham chiếu
Glucose	5	3.9-6.4 mmol/L
Glucose	90	70-115 mg/dL
Ure	27.56	10.2 – 49.7 mg/dL
Creatinine	0.92	0.72-1.18 mg/dL (nam)
eGFR (CKD-EPI)	90	>= 60 ml/ph/1.73m ²
AST	18	< 41 U/L
ALT	16	< 41 U/L
Natri	135*	136-146 mmol/L
Kali	3.95	3.4 – 5.1 mmol/L
Định lượng Clo	102	98 – 109 mmol/L
Định lượng Calci toàn phần	2.42	2.10 – 2.55 mmol/L
Cholesterol	6.59*	3.9-5.2 mmol/L
. Cholesterol	254*	150-200 mg/mL
HDL Cholesterol	0.92	> 0.9 mmol/L
. HDL Cholesterol	36	> 35 mg/mL

Non – HDL Cholesterol	5.67	mmol/L
. Non HDL Cholesterol	218.9	mg/mL
LDL Cholesterol	5.1*	< 3.4 mmol/L
. LDL Cholesterol	197*	< 131 mg/mL
Triglyceride	0.88	0.46-1.88 mmol/L
. Triglyceride	78	40-166 mg/mL

→ *Nhận xét:*

- Creatinin huyết thanh bình thường, eGFR (CKD-EPI) bình thường
- Rối loạn lipid máu: Cholesterol toàn phần tăng, HDL-c giảm

3. TPTNT (10 thông số): 03/11/2020

Xét nghiệm	Kết quả	Khoảng tham chiếu
COLOR	VÀNG	Vàng nhạt
CLARITY	TRONG	Trong
GLU	ÂM TÍNH	Bình thường: < 1.7 mmol/L
BIL	ÂM TÍNH	Âm tính: <3.4 umol/L
KET	ÂM TÍNH	Âm tính: < 0.5 mmol/L
SG	1.018	1.01-1.025
pH	5.5	4.8-7.5
Alb/Cre (bán định lượng)	BÌNH THƯỜNG	< 3.4 mg/mmol
PRO	ÂM TÍNH	Âm tính: <0.1 g/L
URO	3.2	Bình thường: < 17 umol/L
NIT	ÂM TÍNH	Âm tính
LEU	15	Âm tính: <10/uL
BLOOD	ÂM TÍNH	Âm tính: < 5 Ery/uL
Pro/ Cre	BÌNH THƯỜNG	mg/mmol

→ *Nhận xét:* TPTNT bình thường

4. Siêu âm bụng: 03/11/2020

- Gan: không to, đồng nhất, bờ đều
Các TM trên gan và TM cửa bình thường
- Đường mật: trong và ngoài gan không giãn, không sỏi
- Túi mật: vách đều, không dày, không có gì lạ
- Lách: không to, đồng nhất

- Tụy: không to, đồng nhất

- Thận

Thận phải cấu trúc và kích thước bình thường, phân biệt vỏ - tủy rõ, không nước, không sỏi

Niệu quản P: không dẫn. Thượng thận: không thấy

Thận trái cấu trúc và kích thước bình thường, phân biệt vỏ - tủy rõ, không nước, không sỏi

Niệu quản P: không dẫn. Thượng thận: không thấy

- Bàng quang: thành đều, lòng phản âm trống

- Tiền liệt tuyến: không to, khá đồng nhất, vỏ bọc đều

- Các bộ phận khác: hình dạng thoi ĐMC bụng dưới chỗ chia ĐM thận, kéo dài đến chỗ chia nhánh ĐM chậu chung, dmax#55mm, đường kính đầu trên và dưới lần lượt #32mm và 27mm, thành mạch xơ vữa, bờ không đều, bên trong có vài xoang dịch, nghi xuất huyết trong mảng xơ vữa

Dịch màng phổi (-)

- Xoang bụng: chưa ghi nhận bất thường

- Kết luận: Hình dạng thoi ĐMC bụng dưới chỗ chia ĐM thận/xơ vữa ĐMC bụng

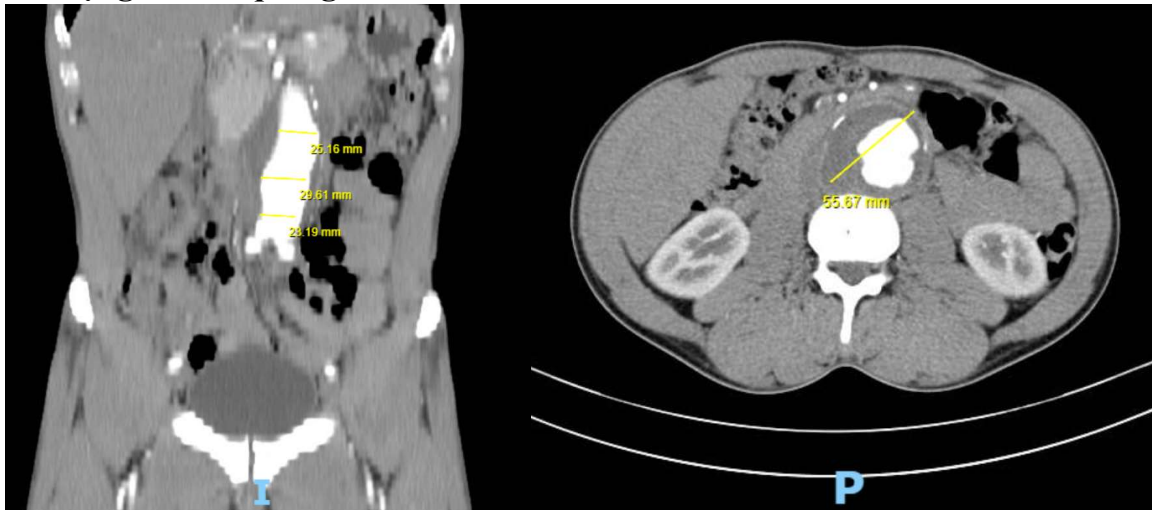
5. Siêu âm tim: 03/11/2020

- Các van tim mềm không sa
- Các thành tim không dày

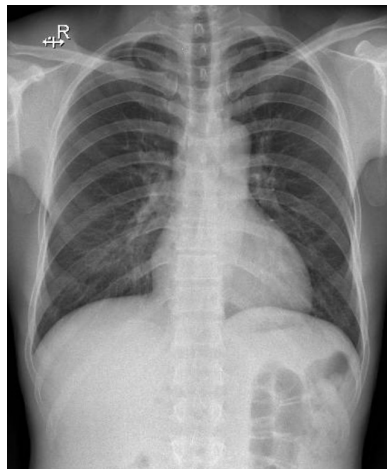
- Vách liên thất và liên nhĩ nguyên vẹn
- Các buồng tim không giãn
- Không huyết khối buồng tim >3mm
- Không thấy rối loạn vận động vùng
- Chức năng tâm thu và tâm trương thất trái bình thường
- Không tràn dịch màng tim
- Hở van 2 lá $\frac{1}{4}$, hở van 3 lá $\frac{1}{4}$, không tăng áp ĐMP
- Kết luận: SÂ tim hiện trong giới hạn bình thường (EF Teichholz=61%)

4. CT bụng có cản quang:

- Kết luận: Phình dạng thoi ĐMC bụng dưới chỗ chia ĐM thận/xơ vữa ĐMC bụng

5. Xquang ngực thẳng: 03/11/2020

- Tổn thương nhu mô trong hai phổi: Không có.
- Cấu trúc các rốn phổi: bình thường, không có hạch phì đại.
- Các khoảng phế mạc: Bình thường.

- Các cơ hoành: Bình thường.
- Tim: Không to.
- Các mạch máu chính: quai động mạch chủ bình thường
- Trung thất: Không mở rộng, không có hạch phì đại.
- Bộ xương và mô mềm ngực: Bình thường.
- Ghi nhận khác: Không có.
- Kết Luận: X quang ngực bình thường.

XIII. CHẨN ĐOÁN XÁC ĐỊNH

Phình động mạch chủ bụng dưới thận và vị trí chia đôi động mạch chậu trong và ngoài bên phải dọa vỡ

XIV. ĐIỀU TRỊ

- Điều trị nguyên nhân: ở BN này có thể do xơ vữa ĐM do có RL lipid máu → điều trị nội khoa
- Điều trị túi phình: có chỉ định phẫu thuật: phình ĐMCB có triệu chứng
- Phương pháp phẫu thuật: Đặt stent graft động mạch chủ bụng
- Biến chứng sau mổ:
  - + Chảy máu
  - + Thiếu máu chi dưới
  - + Nhiễm trùng